

Toimetaja veerg

*Päivi Märjamaa,
toimetaja*

Käesolevas lehes kirjutatakse kaunilt, et suvi on päike, vihmabini ja puhkenud õis...

Lisaksin omalt poolt selle aasta suvetunnuste loetellu julgelt ka sääsed, parmud, hammustavad putukad-mutukad ja võimsalt lohkava umbrohu.

Kui õrnemat sorti taimekesed ei taha hästi talvituda ka kümnekraadise lumeta pakasega ja kasulike putukate vastsed hukuvad lumevaibata talvel ka tagasihoidlikumate külmade korral, siis tugev kodumaine umbrohi on leigest talvest vaid jõudu kogunud ning vohab rõõmsalt peenral. Kohanemisvõimelised kohalikud sääsed- parmud on oma kolooniat tohutult kasvatanud ja õnnistavad meie suveõhtuid hääleka pinina ja sügelevate hammustustega. Suvisel grillõhtul jäävad väikesed lennuvõimelised vampiirid sageli võitjateks ja taandavad inimesed tubadesse.

Jaheneva majanduse tingimuses, mil kõike saab sama raha eest vähem, leidub seega asju, mida on sel aastal palju. Ka sellest on võimalik omal kombel rõõmu tunda.

Head sääsepeletamist ja umbrohu tõrjumist!

Anneli Veermetsa foto.

*Kaja Udso,
Puhja Seltsimaja juhataja*

Kõik päevad aastas peaksid laste jaoks olema väga turvalised. 1. juuni kannab kalendris nimetust lastekaitsepäev.

Selleks, et lastele mõeldud päev oleks neile tööpoolest erinev ja samas ka õpetlik, kutsusime külla Salong-Teatri kogu-pereetendusega „Tuhat ja tuline“. Etendus oli haarav ja õpetlik. Kasulikke tarkuseteri oli noppida nii lastel kui täiskasvanutel. Läbi mängu sai selgeks mis ja milleks on suitsuandur ja tulekustuti, kuidas tuleb helistada hädaabinumbriks, kuidas on õige käituda tulekahju korral, mida võib ja mida mitte puhkuse ajal looduses teha. Lootsime etendusele veidi rohkem publikut – oli ju puhkepäev ja teater tuli ju lausa koju kätte. Kurbusega peab aga tõdema, et kui ikka õpetajad koolis või lasteaias lapsi

etendusele ei too, siis võibki lastel vajalik ja õpetlik teatrietendus nägemata jääda. Puhja vallas algas käesolev aasta väga kurvalt. Tuli röövis kolmelt perelt kodu. Tahan väga loota, et need lapsed ja miks mitte ka täiskasvanud, kes end etendusest ilma ei jätnud, said targemaks ja oskavad endid ja pereliikmeid ohu korral paremini kaitsta. Etendus oli publikule tasuta. Suur tänu Puhja Vallavalitsusele ja Kultuuriministeeriumile rahalise toetuse eest!

Etenduse järel võisid kõik huvilised oma silmaga näha ja lausa käega katsuda, kuidas näeb välja ja töötab ja mis võimalusi inimeste aitamiseks pakub meie päästekomando kõige uuem tehnika.

Suur tänu Puhja Päästekomando päästjatele ja nende juhile Kaido Õunapuule abi ja koostöö eest!

Volikogu istungilt

*Viive Paltseri,
vallasekretär*

Plaanipärane volikogu istung toimus 28. mail k.a. Istungist võttis osa 10 volikogu liiget, puudusid volikogu liikmed Aivi Pukki, Airi Mahla ja Talis Toompere.

Istung algas vallavanem Vahur Jaakma informatsiooniga vallavalitsuse suurimatest tegevustest istungitevahelisel perioodil:

1. Info AS-ist Emajõe Veevärk:

- puurkaevude, joogiveepuhastite ja ehitusjärelvalve hange on välja läinud;
- juuni algul esitatakse torustike hange;
- reoveepuhastite hange esitatakse septembris
- lähiajal esitatakse vee hinna muutmise ettepanek Räämsis ja Ulilas;
- 18. juunil toimub korriline üldkoosolek;
- ehitusettevõtjate huvi hangete vastu on suur.

2. Viljandi maantee remondist: tegevused jätkuvad; vahepealne tööseisak oli tingitud liiva kvaliteedi mittevastavusest ettenähtule

3. Ulila Keskuses toimub kahekorruselise korpuse akende-uste vahetus.

4. Planeeritavad remonditööd Puhja Gümnaasiumis:

- projekteerimise peatöövõtja on VarikProjekt OÜ;
- käsitleb 4-korruselise õppekorpusi ja garderoobi;
- olemasolev dokumentatsioon:
 - geodeetiline alusplaan
 - elektri- ja nõrkvoolupaigaldis
 - ventilatsioon
 - veevarustus, kanalisatsioon, küte
 - automaatne tulekahjusignalsatsioon
 - sisekujundus (põrandad, seinad, laed, avad, ruumide planeeringu muudatused jms)
- praegune töömahtude kalkulatsioon – 27,5 miljonit krooni; tellimisel on teine kalkulatsioon, et saada võrdlusmaterjali;
- kui KOIT 2 kava I voorus toetuse taotlemine ebaõnnestub, on võimalus taotleda II voorus aastal 2010;

- vajalik on moodustada töörühm, kes analüüsib lahendust ja vajadusel teeb täiendusi ja/või muudatusettepanekuid.

5. Heakorra korraldamisest:

- toimiv koostöö töövõtja ja asutuste juhtide vahel;
- teenust (niitmine/trimmerdamine) ei telli lasteaed ja Uula Huvikeskus;
- Puhja aleviku heakorratöötaja otsing ebaõnnestus; vajalik on otsingutingimuste täpsustamine ja muutmine.

6. Nooruse tänava platsile on paigaldatud varjualused kauplejatele, kauplemislubasid saab Puhja raamatukogust ja vallamajast.

7. Kodanikualgatuse korras esitati 98 allkirja Puhja alevikku sauna ehitamise toetuseks.

8. EAS rahuldab taotluse *Puhja lasteaia otsaseinte soojustamine, I etapp* rahastamiseks 330 000 krooni ulatuses, lisandub valla omaosalus 61 434 krooni; vajalik on lisaelarve.

9. Hajaasustuse puhta joogivee programmi raames taotles vald riigipoolset toetust 105 tuhat krooni, lisanduvad samas mahus vallapoolne osalus ja kodanike omaosalus, vajalik on lisaelarve

10. ”Teeme ära 2008” aktsioon Puhja vallas õnnestus.

11. Ulilas Soo tn 2–3 korteri enampakumine ebaõnnestus huvitatud isikute puudumise tõttu.

12. Demonteeriti seltsimaja parkla soojatross ja paigaldati uus veetrass.

13. Valminud on Puhja valla 2007. aasta majandusaasta aruanne.

14. Käib valla raamatupidamise aastaaruande audiitorikontroll.

15. Valla üldplaneeringu keskkonnamõtude strateegilise hindamise programm kiideti heaks, käib aruande koostamine.

16. Sangla Turvas AS esitas taotluse soojusenergia piirhinna kehtestamiseks:

- praegune soojuse MWh hind – 424,80 kr;
- taotletav soojuse MWh hind – 938,04 kr, hinnatõus oleks 2,2 korda;
- aleviku soojamõtjad vajavad taotlemist või väljavahetamist koostöös sooja müüjaga;
- lepingud tuleb kaasajastada (praegune 1995.a) koostöös sooja müüjaga

Volikogu võttis vallavanema poolt esitatud informatsiooni teadmiseks.

Maanõunik Eda Vihandil oli istungile ettevalmistatud otsuse projektid OÜ Juraku poolt kasutusvaldusesse taotletavate maade Pk-1 ja Pk.2 asukohaga Vihavu külas sihtotstarvete määramise kohta. Volikogu võttis vastu otsused mõlemale maatükile maatulundusmaa sihtotstarbe määramiseks.

Seejärel võttis volikogu vastu otsused detailplaneeringute algatamise kohta kahel kinnistul:

- 1) Puhja alevikus Saare tee 6 kinnistul – eesmärgiga kinnistu jagamine 2-ks elamukrundiks, krundi ehitusõiguse, hoonestusala, liikluskorralduse, haljastuse, tehnovõrkude ja –rajatiste asukoha ning servituutide vajaduse määramiseks;
- 2) Puhja alevikus Villema kinnistul – eesmärgiga kinnistu jagamine kruntideks, kruntide ehitusõiguse, hoonestusala, liikluskorralduse, haljastuse, tehnovõrkude ja –rajatiste asukoha ning servituutide vajaduse määramiseks.

Viimase pävakorrapunktina oli arutusel Puhja alevikus Keskuse kinnistu osadetailplaneeringu kehtestamine. Detailplaneering läbis avaliku väljapaneku, mille käigus kirjalikke ettepanekuid ja vastuväiteid ei esitatud. Avalikul arutelul ei esitatud planeeringu muutmist vajavaid ettepanekuid ja vastuväiteid. Keskuse kinnistu edelapoolse osa planeeringulaendus näeb ette avalikkusele mõeldud kahekordse hoone, müügi- ja hooldustöökoja (koos parklaga) ehitamise. Volikogu kehtestas Puhja alevikus Keskuse kinnistu osadetailplaneeringu.

Järgmine volikogu istung toimub 25. juunil 2008.

Volikogu teated

1. Puhja Vallavolikogu algatas 28.05.2008 otsusega nr 25 Puhja alevikus Saare tee 6, 6569 m² kinnistu detailplaneeringu ilma keskkonnamõtjude strateegilise hindamiseta. Planeeringu eesmärk on kinnistu jagamine kaheks krundiks, krundi ehitusõiguse, hoonestusala, liikluskorralduse, haljastuse, tehnovõrkude ja –rajatiste asukoha ning servituutide vajaduse määramine.

2. Puhja Vallavolikogu algatas 28.05.2008 otsusega nr 26 Puhja alevikus Villema 9162 m² kinnistu detailplaneeringu ilma keskkonnamõtjude strateegilise hindamiseta. Planeeringu ees-

märk on kinnistu jagamine kruntideks, kruntide ehitusõiguse, hoonestusala, liikluskorralduse, haljastuse, tehnovõrkude ja –rajatiste asukoha ning servituutide vajaduse määramine.

3. Puhja Vallavolikogu kehtestas 28.05.2008 otsusega nr 27 Puhja alevikus Keskuse kinnistu osadetailplaneeringu. Planeeringu avaliku väljapaneku ajal ja avalikul arutelul planeeringu muutmist vajavaid kirjalikke ettepanekuid ja vastuväiteid ei esitatud.

Tartumaa aasta ema – 2008

Elle Ott,

projekti konkurs Tartumaa aasta ema – 2008 projektijuht

„Pole vaja palju, et maikuu teine pühapäev oleks kaunis, ülev ja meelde jääv meie emadele”. Selle mõttega mindi 2007. aasta emadepäeva kontserdilt koju. Ja nii hakkasid aasta lõpus Tartu Maanaiste Liidu juhatuse liikmed jälle mõtteid mõlgutama 2008. aasta emadepäeva tähistamisest. Seekord otsustati pidada nõu koos maavanem Esta Tammega. Ühiselt jõuti otsusele, et võiks välja kuulutada konkurs „Tartumaa aasta ema – 2008”. Ja nii see läks. Algasid ettevalmistused 2008. aasta emadepäeva tähistamiseks. Saadeti välja kohalikele omavalitsustele kirjad, kus valdadel paluti koostöös sotsiaaltöötajate, seltside ja kultuuritöötajate anda teada ning saata vastav ankeet oma valla edumeelsetest emadest hiljemalt 25. aprilliks Tartu Maanaiste Liitu.

28. aprillil kogunes Tartu Maanaiste Liidu juhatus, Tartu Maavalitsuse esindajad ja juba eelmisel aastal emadepäeva ürituse patrooniks valitud Jaan Õunapuu maavanem Esta Tamme juurde nõupidamisele välja selgitamaks „Tartumaa aasta ema – 2008” tiitli saajat.

Konkursile olid laekunud 15 nominendi ankeetid, üks tub-

lim kui teine.

Ei olnud kerge tuua nende seast esile just seda kõige aktiivsemat, tublimat, energilisemat jne. ema. Komisjoni liikmetel tuli hääletust päris mitmel korral läbi viia enne kui võitja selgus.

Tiitli “Tartumaa aasta ema – 2008” pälvis RUTH LUTS, keda Tartu Maavalitsuse poolt tänas maavanem Esta Tamm tänukirja ja nimelise just selleks ürituseks valmistatud vaasiga. Tartu Maanaiste Liidu juhatuse esinaine Urve Kaasik ulatas aasta emale kauni Ülenurme käsitöömeistrite poolt valmistatud salli ja tänukirja.

Rõõm oli näha, et enamikest vallavalitsustest oldi õnnitlema tulnud oma aasta ema kandidaate. Tervitussõnad emadepäevaks ja ürituse korraldajatele ütles Jaan Õunapuu.

Meeleoluka kontserdi andsid Vanemuise Tantsu- ja Balletikooli õpilased, võimlemisrühm Janika Möldri juhendamisel, Alatskivi Kunstide Kooli ja Alatskivi Keskkooli taidlejad, Otepää tantsurühmad, mudilaskoor, Rannu ja Kambja naistantsurühmad, Lähte Naiskoor ja akordionistide ansambel Derpt. Kontserdi koordinaator ja juhendaja oli Mall Türk.

Sügav kummardus nii tegijatele kui osavõtjatele. Palju õnne Ruth Lutsule!

PUHJA VALD KUULUTAB VÄLJA FOTOKONKURSI

Konkursi eesmärgiks on kajastada erinevatest vaatenurkadest koduvalla loodust, toimunud sündmusi, inimesi ja elu-olu. Konkursi jooksul laekunud fotosid kasutatakse valla trükiste illustreerimiseks, vastava tasemega fotode laekumisel korraldatakse fotonäitus. Parimate fotode autorid saavad rahalised preemiad.

Konkursi tingimused:

1. Konkursist võivad osa võtta kõik amatöör- ja kutselised fotograafid.
2. Konkursile võib esitada fotosid, mis on tehtud 2007. aasta 1. novembrist kuni 2008. aasta 1. novembrini. Üks autor võib esitada kuni 5 fotot.
3. Konkursi võitjad kuulutatakse välja novembrikuu vallalehes.

Tehnilist:

Fotosid võib esitada nii paberfotona kui ka digitaalselt. Paberfoto puhul peab foto lühema külje mõõt olema vähemalt 15 cm. Digitaalselt esitatud foto peab olema suurusega vähemalt 2500x1900 pikslit, ehk siis pildistatud ca 5 megapikselse resolutsiooniga aparadiga.

Fotosid saab saata Puhja valla ajalehe toimetajale, Puhja Seltsimajale ja vallavalitsusele kuid võib ka tuua Puhja vallavalitsusse kuni 1. novembrini 2008.

Hajaasustuse veeprogrammist

Juhan Pruusapuu,
ehitusnõunik

Puhja valla hajaasustuses elavad kodanikud, kel on joogiveega probleeme, saavad taotlema toetust programmist www.eas.ee/?id=4177.

Taotleja omapoolne panus on kolmandik abikõlblikust

summast. Samasuure osalusega toetab riik ja omavalitsus.

2008. aastal kavandab Puhja vald veeprogrammi toetamist läbi lisaeelarve 105 tuhande krooni ulatuses. Riiklik programm on kavandatud ka järgmisel aastal.

Eeltoodud koduleheküljel saavad huvilised põhjaliku vastuse rahastamise abikõlblikkuse ja tingimuste kohta.

Keskkonnaprojekt toob looduse noortele koju kätte

Juba mitmendat aastat kestev keskkonnaprojekt Keskkonnaga ei mängita hoolitseb usinasti nii lasteaialaste kui kooliõpilaste silmaringi eest loodusvaldkonnas. Seistakse selle eest, et ilu looduses ei jääks oskamatusesse tõttu vaadelda märkamatuks.

Lasteaeda ja kooli oli maikuu kutsutud esinejateks inimesed, kes pikka aega loodust uurinud, selle rüpes elanud, teinud tähelepanekuid kuidas looduses kõik omavahel seotud on. Huvilised said osa looduse salapärasest ja tasakaalust.

Muljeid vahendavad projekti liikmed.

Lea End-Kärmas,
Puhja Lasteaed Pääsusilm tervishoiutöötaja

Maikuu üheksateistkümnendal päeval tuli lasteaeda külla loodusemees Rein Kuresoo. Kuna ilm oli kevadiselt soe ja päikesepaisteline, võtsime koos lastega istet ümber lõkkeplatsi, et kuulata lugusid lindudest ja vaadata kuidas Rein Kuresoo neid ka joonistab.

Kõigepealt ilmus paberile valge toonekurg, mille kõik lapsed ka ära tundsid. Saime teada, mida toonekurg sööb, kuhu tal meeldib pesa ehitada ja kuidas ta oma poegi toidab. Ja mõne hetkega oli saanud valgest toonekurest must kurg! Saime teada, et tema ei olegi nii julge ja tahab hoopis inimestest eemal olla.

Hästi tore oli see, et linnud kellest onu Rein meile rääkis, ilmusid meie juurde nii paberile joonistatuna ja ka päriselt. Küll lendasid üle meie piiritajad, küll suitsupääsukesed. Uudistama päris lähedalt tulid meid hakid, varblased, rasvatihane, künnivares. Kuldnokk tassis oma poegadele pesakasti ussikesi, harakas lendas suure kädinaga üle peade, vindid ja lehelinnud laulsid oma kauneid laule pöösastes, linavästriks käis aiateiba otsas oma saba vibutamas. Nii saime lisaks oma silmaga näha ja oma kõrvaga kuulda erinevaid sulelisi, kes lasteaia õuealal toimetavad ja kelle laulu me nautida saame.

Mariann Karja,
projekti Keskkonnaga ei mängita juht

Keskkonnaprojekti raames said kiirel lehekuul tunnikeseks aja maha võtta lasteaia-, koolilapsed, noored ja täiskasvanud, et vaadata Jaanus Järva meistritöid.

Loodusfotograaf nimetas oma esitluse teemaks "Märg koht", sest piltidele püütud linnud, loomad, taimed, kooslused olid üht- või teistpidi seotud veega. Fotokunstnik oli pildijada ilmestamiseks valinud välja karakterised muusikapalad, nii

Rein Kuresoo joonistamas.

võis saalisolija tunda end kui etendusel, kus kord valdab rahu ja siis äkki ärevus võitluse pärast, mis kindlasti viigiga ei lõpe. Pealtvaatajate lemmikuks olid meri- ja kaljukotkaste söömaaja pildid, mis olid üles võetud siinsamas Alam-Pedjal. Jaanus Järva rääkis ka fotode saamisloost ja nentis, et tuleb üksinda tunde, isegi päevi veeta looduse rüpes, et tabada imet. Loodusfotograafina ei pea ta enda ülesandeks looduse dokumenteerimist, vaid püüdu fotode kaudu väljendada oma tundeid, öelda midagi. Jaanus Järva kavatses näidatud fotod avaldada raamatuna, mis oleks juba kolmas autoriteos "Kes aias, kes aias?" ning «Eestimaa linnulennult» kõrval.

Avati Emajõe-Võhandu veemajandusprojekti, Emajõe alamprojekti esimene hange ning kuulutati välja neljas ja viies hange

PRESSITEADE
02. juuni 2008.a

30. mail toimus hanke „Emajõe ja Võhandu jõe valgala veemajandusprojekt; Emajõe alamprojekt, Elva linna vee- ja kanalisatsioonirajatiste projekteerimine” (nr 105306) pakkumuste avamine.

2. juunil kuulutati avatuks hankemenetlused „Emajõe ja Võhandu jõe valgala veemajandusprojekt; Emajõe alamprojekt. Vee- ja kanalisatsioonitorustiku projekteerimis- ja ehitustööd. Torustikud I“ (nr 106528) ning „Emajõe ja Võhandu jõe valga-

la veemajandusprojekt; Emajõe alamprojekt. Vee- ja kanalisatsioonitorustiku projekteerimis- ja ehitustööd. Torustikud II“ (nr 106529). Hankemenetlused on avatud vastavalt 18. juulini ning 18. augustini, mil toimuvad pakkumuste avamised.

Elva linna vee- ja kanalisatsioonirajatiste projekteerimiseks laekus kuus pakkumust (tabel 1). Kvalifitseerimine toimub järgneva 90 päeva jooksul, mil hanke hindamiskomisjon vaatab detailselt läbi kõik esitatud dokumendid ja teeb ettepaneku hanke võitja suhtes.

Nr	Pakkuja nimi (ettevõte)	Maksumus Käibemaksuga, EEK	Hankelepingu täitmise aeg, päevades
1	Konsortsium AS Pöry Entec ja Pöry Environment OY	9 334 241	190
2	Infragate Eesti AS	4 801 420	200
3	Konsortsium Ramboll Eesti AS ja Ramboll Finland OY	15 284 516	237
4	Sweco Projekt AS	7 684 160	244
5	K&H AS	5 180 200	205
6	Konsortsium Eesti Veeprojekt OÜ, Projektikeskus OÜ ja FCG Planeko OY	4 284 082	210

Tabel 1. Elva linna vee- ja kanalisatsioonirajatiste projekteerimise pakkumused.

02. juunil pakkumustele avatuks kuulutatud torustiku hanked jaotuvad kumbki kuueks osaks. Hanke „Torustikud I“ raames teostatakse 23 km vee- ja 24 km kanalisatsioonitorustike rekonstrueerimis- ja ehitustöid Avinurme, Vara, Tähtvere, Tartu, Rõngu, Puhja ja Rannu vallas.

Hanke „Torustikud II“ raames teostatakse 32 km vee- ja 34 km kanalisatsioonitorustike rekonstrueerimis- ja ehitustöid Tabivere, Palamuse, Laeva, Ülenurme, Nõo, Mäksa, Meeksi, Luunja, Kambja, Haaslava ja Puurmani vallas.

Lisainformatsioon:

Andres Aruhein

AS Emajõe Veevärk juhuse liige

GSM: +372 508 8373

E-post: andres.aruhein@emajoevv.ee

www.emajoevv.ee

Pressiteate koostas:

Merilin Seepter

AS Emajõe Veevärk

Juhiabi-avalike suhete juht

GSM: +372 529 5317

E-post: merilin.seepter@emajoevv.ee

Emajõe-Võhandu alamvesikonna veemajandusprojekt hõlmab kolme vee-ettevõtet – AS Võru Vesi, AS Põlva Vesi ja AS Emajõe Veevärk. Ühtekuuluvusfondilt saadav abi on AS Emajõe Veevärgi puhul pisut üle 28 miljoni euro e 439,1 miljonit krooni. Projekti toetussumma koos riigipoolse 5% ja omavalitsuste 10% toetusega on 33 019 000 eurot e 516,6 miljonit krooni.

Beebipäev

Õie Männik,
Puhja valla lastekaitsetöötaja

1. juunil lastekaitsepäeval sai Puhja Selt-simajas osaks pidulik vastuvõtt 2007 ja 2008 aastal sündinud väikestele Puhja valla kodanikele ja nende vanematele. Üritusele oli palutud 25 poissi ja tüdrukut kuid kahjuks tuli kohale oodatust vähem peresid.

Beebipäev toimus meie vallas esmakordselt, aga nüüdsest muutub see traditsiooniliseks. Vallavalitsus on otsustanud kord aastas ja seda just juuni kuul taas kokku kutsuda uued ilmakodanikud, kelle sünnikohaks on märgitud Puhja vald. Tervitussõnad lausus vallavanem Vahur Jaakma, muusikalise tervituse töid Puhja Gümnaasiumi laululapsed õpetaja Anne Soosaare juhendamisel. Pidupäeva kõnega esines valla lastekaitsetöötaja Õie Männik, kelle sooviks oli, et mitte ükski salvav sõna, ükski kibestunud või sarkastiline, armukade või pahatahtlik ütlus ei haavaks ega kurvastaks seda rõõmsat, armastavat, naerusuist kingitust, mis lastevanematele on antud. Laps on siin ilmas kõige rohkem väärt vanemate hoolitsust ja armastust. Kaitseke oma last kõigi maailma tuulte eest seni kuni ta suureks ja tugevaks kasvab, et ükski hakkama saada. Väike laps on nii ilus, vahva, nii agar ja rõõmsameelne. Ta armastab vanemaid kogu südamest. Vallavalitsuse poolt sai iga tita kingituseks nimelise hõbelusika ja päikesekarva kollase roosiõie. Kohal olid ka valla kõigi kolme raamatukogu juhatajad, kes ulatasid oma piirkonna lastele raamatud.

Koosviibimine lõppes ühise tordi ja maiustuste söömisega. Täna kõiki abilisid, kes andsid parima peo toredale kordaminekule. Kõikidele lastele ja nende vanematele soovin aga päikeselist sooja suve.

Vahur Jaakma õnnitleb lapsevanemaid.

Puhja Lasteaia lapsed osalesid V Eesti rahvamängude festivalil "Kes aias" 2008 Põlvas

Rongkäik peopaika.

Esinemine, juhendab õpetaja Triin Pall.

Mathias Vaard, Mikk Raid, Ott Mets, Alar Kotkas, Anett Sepp, Indra Neltsas, Merle Lessing, Annabel Pure, Brita Lota Virolainen

Ühispilt Põlva Lasteaed Mesimumm õuel.

Laululapsed Laulupeomuuseumi pargis

1. juunil toimus Tartu laulupeomuuseumi pargis lastekaitsepäeva ürituste pidulik lõpetamine.

Esinesid Tartumaa lasteaegade laululapsed Ülenurme, Kambja, Rõngu, Nõgiaru, Konguta, Puhja, Tõrvandi, Ilmatsalu ja Kõrveküla lasteaedadest. Kava koostas Puhja Lasteaia muusikaõpetaja Triin Pall.

Muusikaklass Tartu Linnamuuseumis

Ruth Luts,
muusikaklassi õpetaja

Üks päikesekiir, puhkenud öis ja vihmasabin- see on kevad! Tarkuse taganõudjatele on kevad kokkuvõtete tegemise aeg. Nii ka Puhja Gümnaasiumi muusikaklassile, kes näitas sedakorda oma pillimänguvõimeid ja lauluoskust kevadkontserdil Tartu Linnamuuseumis. Kaastegev oli ka Puhja Gümnaasiumi lastekoor.

Kontsert toimus 22. mai õhtul, võimaldades lastevanematel osa saada oma lapse esinemisest. Linnamuuseumi kammersaali sisenedes vakatasid kõik, sest ruum oli imeilus! Meie kõige tähtsam tegelane KLAVER oli valge – 19. sajandil valmistatud Estonia. Kohe alustasime prooviga, et kohaneda uue instrumendiga, sest iga pilli klahvitundlikkus on erinev ja algul isegi hirmutav. Pill ei olnudki kergete killast, aga kõik mängijad olid

Muusikaklass muuseumikontserdil.
Foto autor Mait Tamm.

tblid ja suutsid klaverist välja meelitada just selle õige kõla.

Kontserdil esinesid klaveriõpilased õpetaja Ruth Lutsu ja Regina Kravtšenko klaveriklassist: Liisa Aan, Kaupo Määrsepp, Daisy Sikk, France Jaamann, Egle Siffer, Tairi Toomsalu, Vanessa Pure, Kerttu Siffer, Krissu Konoplitski, Liina Ratasseppe, Erle Tamm, Inga Konovalova ja Oliver Kõiv. Kitarril mängis Jaagup Kuusemaa. Vaheldust pillimängule tõid lastekoori esinemine, Inga Konovalova esitatud laul-klaverisaatjaks Oliver Kõiv ning Maarja ja Meril Närska duett. Kontserdi lõpetasime ühislauluga „Üksteist peab hoidma“. Kontserdi juhtideks olid õpilased ise: Liisa Aan, Kaupo Määrsepp, Vanessa Pure, Kerttu Siffer, Maria Luts ja Gerly Roon.

Loodame, et väikestele pianistidele oli Linnamuuseumis esinemine uus ja kasulik kogemus ning innustab edasi püüdma. Muusika rahustab murelikku meelt, muusika võlu leeven-

dab rinnus mässavaid tundeid – nii ütlesid vahetektides Liisa ja Kaupo. Aga eks on muusikal veel teisigi võluseid. Kontsert läks igati korda ja selle üle on hea meel!

Muusikaklassi õpilased on tänulikud Puhja Gümnaasiumile, kes tasus kontserdipaiga üüri ning transpordikulud. Siirad tänusõnad huvijuht Lea Järvele, kes on meie tegemisi alati nõu ja jõuga toetanud. Suur tänu lastevanematele ja huvilistele, kes võtsid aega iseenda ja esinejate jaoks ning olid heatahtlikuks ja tänulikuks publikuks. Tänu Mait Tammele on meie kontsert jäädvustatud filmilindile. Aitäh! Täname ka Linnamuuseumi lahke ja sooja vastuvõtu eest. Saime nendepoolse imetluse osaliseks, et nii kaugelt võtsime vaevaks esinema tulla.

Loodame, et suutsime pakkuda nii esinejatele kui kuulajatele RÕÖMU MUUSIKAST.

Kindlasti korraldame muusikaklassi kontserte ka edaspidi.

Lava täis haldjaid

Kaja Udso,
Puhja Seltsimaja juhataja

*16. mail esietendus seltsimaja laval laste ja noorte balletitrupi Sinilind kevadeten-
dus „Haldjamäng“. Usun, et iga kohalvi-
bija võis tunnustada väikese ime sündi.
Lava täis noori ja väga noori inimesi
tantsimas kaunites kostüümides, imeilu-
sa muusika saatel oma lugu. Lugu headu-
sest ja kurjustest.*

Ilmas juhtub imesid ja miks mitte arvata, et õhtul magama minnes, ei või üht inimest külastada haldjad. Veelgi enam, haldjad vajavad inimese abi, sest ka nende riigis pole midagi teisiti kui inimeste maailmas. Ka seal leidub head ja halba, headust ja kurjust, häid ja halbu haldjaid ning on oht, et pimedus võib saavutada võidu valguse üle. Sinilinnu etendus sisendas usku ja lootust, et head ja headus jäävad ikkagi võidule. Seda teada ja sellesse uskuda ka tänapäeva kiirustavas, rabedas, „MINA-maailmas“ on vägagi lohutav!

Nii noor kui sel hooajal, pole Sinilind vist küll iial olnud. Sügisel alustas trupp esialgses koosseisus. Jaanuarist otsustasime vastu võtta uusi tantsijaid nõ Väikesesse Sinilindu. Kuulutasime, et ootame tantsijaid vanuses 6–8. Üllatuseks on tänase Sinilinnu kõige noorem tantsija 4 aastane, lisaks hulk 5 aastaseid. Tantsuõpetaja Katrin Hommik suutis taas nii erinevas vanuses väikesed inimesed üheks kollektiiviks liita ja nende haldjalaste tants võlus küll kõigi vaatajate südamed. Kaunid kostüümid etenduse tarvis õmbles Sirje Dementjeva, lavakujundus Kaja Udso. Suur tänu Eesti Kultuurkapitali Tartumaa ekspertgrupile rahalise toetuse eest!

Etenduse lõppedes ütles üks külastaja, et tundub, et see on

millegi uue algus. Tahaks loota! Seni aga Sinilinnule ja juhendaja Katrin Hommikule kaunist suvepuhkust!

Fotode autor Katri Udso.

Lasteaed saatis teele juubelilennu

Marje Norman,
Puhja Lasteaed Pääsusilm õpetaja

Laupäeval, 31. mail oli Puhja Lasteaed Pääsusilm piduehtes. Keskpäeval algas 30. lennu lõpupidu. Kohale olid tulnud kõigi laste vanemad, õed-vennad, vanavanemad, onud-tädid – lilled peos ja head soovid südamis. Oma kohalolekuga austas juubelilendu vallavanem hr Vahur Jaakma. Päevakangelased ise olid imekenad ja rõõmsad.

Kõik asjaosalised, 10 tüdrukut ja 10 poissi, kutsus muusikaõpetaja Triin Pall aplausi saatel saali ja kontsert võis alata.

Kontserdikava panid lapsed koos lauluõpetajaga ise kokku, tehes tagasivaate kogu õpitud repertuaarile ning valides välja kõige lemmikumad lood. Lemmiknumbreid oli enamgi, kui ettekandele tuli. Kontserdipalade vahele lugesid rühmaõpetajad laste naljakilde läbi aastate. Laste esinemine läks väga hästi ning võeti soojalt vastu.

Lapsi, lastevanemaid ja rühmaõpetajaid tervitas ja tänas lasteaia juhataja Karita Kirbits. Lapsed said mälestuseks traditsioonilise lasteaia medali, logoga fotoalbumi, vahva luubiga joonlauda ja piibelehekimbu.

Asjaosalisi tervitas ning õnnitles vallavanem ja kinkis tegijaile Puhja valla logoga pastapliiatsi.

Rühmaõpetajad tänasid toredate koostöö eest lapsevanemaid, silmapaistvalt aktiivsetele anti üle tänukiri ja roos.

Milline siis oli see tänavune juubelilend?

Kahtlemata on nad tänasel päeval moekad lapsed - neile meeldib väga õues olla ning õppida. Nad on tublid matkaselid, kes võitsid omale preemia – loodusretke Vellavere Vitipalu Sihtasutuselt. Nad on targad lapsed – nad teavad hästi käitu-

misnorme, kuid nende täitmist tuleb ikka praktiseerida ja ise eeskujuks olla. Nad on kirjaoskajad – oskavad kõik lugeda ja ise häälimise järgi kirjutada. Nad on omanäolised kunstnikud – 3 lapse kunstitööd on isegi Itaaliasse näitusele saadetud. Nad on iseseisvad lapsed – 10 neist on pidanud sõitma valla bussiga lasteaeda ja koju. Nad on mänguhimulised ning suure liikumistarbega lapsed. Nad on söimest saati olnud väga töökad lapsed ning alati hea meelega teinud päris tööd – riisunud lehti, korjanud prügi, hapendanud kapsaid ja kurke, kaevanud maad, istutanud, kastnud ja rohinud. Lasteaiale rajasime koos pere-dega kingiks ürdipeenra. Nende laste vanemad kinkisid meile juba söimes akvaariumi. Aitäh! Suur tänu ka toreda ja vajaliku lõpukingituste eest!

Rääkida võiks neist veelgi, on nad ju meile tuttavad ja oma-sed, kellelt ikka „Tere!“ ootame ja kellele järele vaatame ning põialt hoiame.

Soovime, et nad lasteaias õpitut ikka kogu elu meeles peak-sid, siis läheb elus hästi. Viimase rühma reegleid oleks kasulik ikka meeles pidada.

- Teeme iga päev oma tööd ära.
- Hoiame asju oma kohal.
- Peame meeles viisakusreegleid: räägime viisakalt, õpi-me kaaslast kuulama, mängime sõpru segamata.

Mingu Sul hästi, 30. lend, nii koolis kui elus! Hoia ennast, oma peret ja ümbritsevat! Ilusat suve! Mõnusat oma perega olemist!

Heade soovidega 30. lennu rühmapersonal Nadežda Raid, Maie Mees ja Marje Norman.

Foto autor Ahti Auväärt.

Sel aastal lõpetasid Puhja Lasteaia Pääsusilm:

1. REGINA BAZINA
2. VASILY CHILAYA
3. KRISTO KARDMAA
4. MARTIN KIRPU
5. HENELI KOPLI
6. KAUR KUMARI
7. VIIU ELISE KUUSEMAA
8. NOLAN LEMBERG
9. MERLE LESSING
10. MAARJA NEEME
11. INDRA NELTSAS
12. MAARJA-LIIS OLEFIRENKO
13. DEVEN PUKKI
14. ANNABEL PURE
15. MIKK RAID
16. RIIN REHME
17. MARLEEN REMINNÕI
18. ARMEN RÄIS
19. RAIMOND TELVAR
20. MATHIAS VAARD

Pääsusilm Saaremaal

Urve Hämäläinen,
Puhja lasteaia õpetaja

Puhja Lasteaia Pääsusilm looduse- ja keskkonnaalane tegevus on tasapisi tun- tuks saanud juba koduvallast kaugemal- gi. Nii juhtuski, et Tallinna Pedagoogilise Seminari ettepanekul sõitsid neli meie lasteaia õpetajat 21. maiks Saaremaale, et edasi anda Pääsusilma õuesõppeala- seid kogemusi.

Ettevalmistustega sai alustatud juba varakult: koostasime ja täiendasime fo- tostende, mis illustreeriksid meie ettevõt- misi iga-aastastel loodussõbrakuudel ja erinevates keskkonnateemalistes projek- tides alates aastast 2004, kogusime kokku ja süstematiseerisime erinevas vanuses laste kunstitöid üldpealkirja all „Loodu- ses ja loodusest loodud“, jagasime omavahel ära õppe- ja kas- vatustegevuste valdkonnad, mille näidistegevused igaüks ette valmistas. Samuti võtsime kaasa omavalmistatud looduse- ja keskkonnateemalised mängud ning looduse uurimise ja teadu- se tegemise vahendid: teleskoop- ja topsluubid, binoklid, liiva- ja veekellad, kirjutusalused jm. 20. mail lõuna ajal pakkisimegi auto triiki täis ja alustasime sõitu Kuressaare Tuulte Roosi las- teaeda.

Tänu meie muusikaõpetaja Triin Palli oskuslikule roolikee- ramisele läbisime edukalt kõik teeremondid, jõudsime plaani- tud ajal praamile ja õhtuks õnnelikult Kuressaarde kohale. Meid ootas ees uhke kolmekorruseline lasteaiahoone, mille ülemisel korrusel basseini ja toad külalistele ööbimiseks, piinlikult korras ja puhtaks riisunud õueala ning 38 õpihimulist naist Saaremaa erinevatest lasteaedadest. Õhtul lasteaia õuealal ringi jalutades ja järgmise päeva tegevusteks vajalikku looduslikku materjali kogudes olime päris hädas – pidime oma veerand tundi otsi- ma, enne kui muru seest esimese väikese kivi leidsime ja täna- sime õnne, et olime osa kuuse- ja männikäbisid kodust kaasa võtnud. Õnneks algas mets kohe lasteaia aia tagant ja hiljem kuulsime kohalikelt õpetajatelt toredaid lugusid sellest, kuidas „metssead ja põdrad kõnnivad neil kohe aia taga ja vaatavad kõik lastega tött“.

Järgmisel hommikul peale *Pääsusilma* lühituvustust ja

Marje Norman õpetab saarlastele nõõrimänge.

loodusteemalist *Nimebingot* jagunesime õues neljaks grupiks: Marje Norman viis läbi keele ja kõne alaseid näidistegevusi, Ljubov Serikova kunstitegevusi, Triin Pall muusika- ja liiku- mistegevusi ning Urve Hämäläinen vaatlemis- uurimist ja võrdlemis-arvutamist. Peale kohvipausi tutvustasime meie lasteaia õpperada *Väravast väravani* ja keskkonnaprojekte ning peale lõunat õpetasid Marje ja Ljuba kõigile, kui erinevalt saab mängudes ja õppetegevustes kasutada värvilisi nõõre. Päev möödus väga kiiresti, naeru ja naljaga, Saaremaa lasteaiaõpeta- jad olid aktiivsed kaasatægijad ja julged küsijad. Meie Ljuba oli õnnelik, et need tehnikad, mida tema kunstitegevustes õpetada kavatses, olid sealsetele lasteaednikele kõik uued ja tundmatud. Triinu õpetatud lauludest-mängudest tegi saarlastele nalja see, kuidas mandril lauldakse „Pääväku“-laulus: „Saada aga sadu Saaremaale...“, hoolega uuriti looduslikust materjalist – kir- burohust – kõlapulkasid. Väga suurt huvi ja elevust pakkusid kõigile nõõrimängud. Päeva lõpus täidetud tagasisidelehtedel ütlesid kõik osalejad palju häid sõnu nähtu ja kuuldu kohta ning tundsid kahetsust vaid selle üle, et igast tegevusest ajapuu- dusel osa ei jõudnud võtta.

Kodu poole sõites olime ise vist veel rohkem rahul kui saa- rlastel ise. Seda me teada ei saanudki, kas saare õlu on ikka nii kange, et kui vares üle lendab, siis kukub surnult alla, aga tore- da kogemuse võrra rikkamaks saime küll kõik kindlasti!

Naiskoor "Läte" sai 5-aastaseks

Urve Hämäläinen,
naiskoori laulja

Esimese üldlaulupeo paiku ligi 140 aastat tagasi kirjutas papa Jannsen: „Laul kosutab südant, pelletab mured ja pahhad mõtted laiali, kergitab kässi ja jalgo hea tõle ja tele ning on kaunis vaimo harri-duse abbi.“ Selles võisid veenduda kõik need, kes 30. mai õhtul olid kogunenud Puhja Seltsimajja, et nautida väikest laulupidu – naiskoori Läte esimest pisikest juubelit.

Sünnipäevalist olid lauludega õnnitlema tulnud kõik Puhjas tegutsevad muusikakollektiivid. Lavalaudadel astusid julgelt üles Puhja Gümnaasiumi mudilaskoor Anne Soosaare juhatamisel ja Puhja koguduse ansambel *Dionysius* koos oma dirigendi Miina-Liisa Kuusemaaga, naiskoori dirigent Ruth Luts juhataga lisaks veel kahte koori: Puhja Gümnaasiumi lastekoori ja vahvat poistekoori. Spetsiaalselt sünnipäevakontserdiks oli kokku saanud ka Puhja Seltsimaja segakoor. *Lätte* esituses võis kuulda nii kaasaegsete autorite, nagu näiteks A. Valkoneni, U. Sisaski, U. Naissoo ja A. Mattiiseni uusloomingut kui ka vanu tuttavaid laule naiskoori-de klassikast, mille autoriteks M. Härma, A. Läte, R. Ritsing ja G. Ernesaks, samuti rahvalaulu seadet V. Tormiselt. Kontserdi lõpetuseks kõlas ühendkoorilt südamlük „Üksteist peab hoidma“, autoriks K. Hunt. Naiskoori tänusõnad kuulusid meie tublile kontsertmeistrile Katrin Nuumele ja toetajatele Puhja Valvalitsusest, Puhja Gümnaasiumist ja Puhja Seltsimajast, kin-

Foto autor Katri Udso.

gitusena anti üle vaasid koori logoga, mille loojaks E. Aadusoo. Suurimad tänud, austusavaldused ja lillesülemid tuli aga vastu võtta naiskoori väsimatul dirigendil Ruth Lutsul – ei hakka ju 25 naise laul käsu peale kaunilt kõlama, selleks on vaja tõsist tööd ja suurt hoolt. Meie Ruth teab ka seda, et head lapsed, need kasvavad lauluga. Eks elame ju homme sellest, mida täna külvame, vaid nii kasvab uus lauljate põlvkond. Seda tõestas ka sünnipäevakontsert, kus kordamööda ja korraga olid laval isad-emad, pojad-tütred ja vanaemadki. Jätkugu meie dirigendil ikka energiat ja kannatlikku meelt nii suurte kui väikeste lauljate õpetamisel, et laululäte Puhjas ei kuivaks ja laulud ikka kõlaksid. Naiskoor *Läte* tänab kõiki kuulajaid ja loodab, et meie laulmise rõõmust sai teie kuulamise rõõm!

Mais tähistati kogu maailmas tubakavaba päeva

Ülle Ilves,
Tervise Arengu Instituut, vähiekspert

Kolumbus tõi tubaka ja kartuli Ameerika avastusretkelt vanasse heasse Euroopasse 15.–16. sajandi vahetusel, seega oma 500 aastat tagasi. Ühest sai õnnistus – kartuli kasutuselevõtu-ga kadusid sagedased näljahädad – teisest, tubakast, on kujunenud inimkonnale nuhtlus ja surmade põhjustaja. Eestisse jõudis piip ja tubakasuitsetamise komme ligikaudu 150 aastat hiljem, peale kolmekümneaastast sõda.

Umbes sama vana kui on tubaka tarbimine, on ka tubakavastane võitlus. Kirik soovis kümnele käsule juurde üheteistkümneks käsku: ära suitseta! Suitsetamise keeld paigutati siiski kuuenda käsu, abielurikkumise, keelu alla, sest juba sel

ajal märgati, et suitsetamine vähendab potentsi. Kõige range-malt karistati tubaka tarbijaid Türgis – suitsetajal raiuti käsi. Katoliku kiriku juhid keelasid suitsetamise kirikutes jumalateenistuse ajal. Üldiselt oldi algselt arvamisel, et tubakal on raviomadusi. 17. sajandil muutus aga kirjasõna toon selgelt tubakavaenulikuks ja tubakakasvatajate arv langes järsult.

Kahjuks on tubaka tarbimine tänapäeval väga laialt levinud. Suitsetamine mõjutab kogu elanikkonna tervist ja läbi selle pikemas perspektiivis ka riigi majandust. Suitsetamisest põhjustatud haigustesse sureb näiteks tänasel päeval Eestis ligikaudu 600 kuni 700 inimest aastas. Enamik tubakatarbijad on alustanud suitsetamist väga noorena ja paraku suur eeskuju tuleb kodudest, kus vanematel on igapäevaselt suitsetamine tavaks. Tegemist ei ole pärilikkuse, vaid otsese eeskujuga – noored

leiavad, et just suitsetamine avab neile täiskasvanute maailma. Eestis on suitsetamise eeskujuks iga teine pere, kus kasvavad lapsed.

Tubaka tervistkahjustav toime on teada juba ammu. Kuna tubaka mõju ei pruugi avalduda igapäev ja kohe, siis ei mõtle noor inimene tavaliselt haigustele, mida teadlased tänapäeval otseselt seostavad suitsetamisega.

Suitsetamine nõrgestab immuunsüsteemi. Eeskätt noor organism satub löögi alla, sest laste immuunsüsteem on kujunemisjärgus. Kõige olulisemateks suitsetamisega seotud haigusgruppideks on südame- ja veresoontehaigused, vähkkasvajad, hingamiselundite haigused. Nimetatud haiguste tekkerisk on suitsetajal oluliselt suurem kui mittesuitsetajal. Tubaka tarbimise tagajärjel toimuvad organismis pöördumatud muutused ja ravi on väheefektiivne.

On kindlaks tehtud, et 30% kõikidest vähijuhtudest on põhjustatud suitsetamisest, kopsuvähi puhul võib rääkida isegi 90%. Risk on väga individuaalne ning pole võimalik ennustada, milline tubaka kogus võib vallandada mingi haiguse või millise aja jooksul haigus tekib.

Isegi paar sigaretti päevas võib põhjustada kahjustusi kopsukoos, sest tubakasuits on kuum ja happelise reaktsiooniga.

Viimane kahjustab just enamalt kopsukudet.

Eriti kahjulik on kopsudele tõrv, mis ajapikku hävitab kopsude sisepinnal olevad karvakesed, millel on kopsu kaitsev ülesanne.

Tubaka põlemisel moodustub ja eraldub tuhandeid kemikaale, millest omakorda paarkümmend on vähkitekivad. Need ained jäävad püsima neerudesse, kusepõide, emakasse, kõhunäärmesse.

Nikotiin kahjustab emakakaela ja pahaloomulised muutused emakakaela rakkudes tekivad kiiremini. Samuti on tõestatud seos nikotiini ja rinnavähi vahel.

Suitsetamine teenib eeskätt tubakatootjate huve. Meil oleks oluline teada, et tubakataime hektarisaak on suurem ükskõik millise teise toiduks kasvatatava põllukultuuri omast. Sellest ka tingitud suur ärihuvi tubakakasvatamise vastu ning otsene huvitus suitsetamise võimalikult laialdasest levikust maailmas.

Suitsetamine tekitab kergesti sõltuvust. Rahvusvaheline haiguste klassifikatsioon määratleb suitsetamist haigusena: tubaka tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäire. Nikotiinsõltuvuse tugevus on võrreldav heroini- ja kokaiinisõltuvusega.

Kõike eeltoodud kokku võttes on vaid üks soovitus: **ära alusta suitsetamist!**

Puhja Gümnaasiumi õpilasesindus küsitles koolinoori

Lea Järv,

Puhja Gümnaasiumi huvijuht

Noored inimesed tahavad suhelda, vaba aega veeta, üritusi korraldada, oma ideid teostada. On hea, kui selleks on just noortele mõeldud koht noortepärase sisustuse ja tehniliste võimalustega. Puhjas sellist kohta veel ei ole, aga noored loodavad, et tuleb. Et kõikide ootused ja soovid oleksid selged, viis Puhja Gümnaasiumi õpilasesindus läbi küsitluse kus küsis oma kooli õpilaste arvamusi, soove ja mõtteid noortekeskuse kohta.

Noortekeskusealase küsitluse kokkuvõte:

1. Milline asukoht on noortekeskuse jaoks sobilik?

Uue raamatukogu teine korrus (9)

töökodade juures (7)

seltsimaja (1)

eraldi maja (13)

2. Kas peate vajalikuks noortekeskust Puhjas? Miks?

Jah, Puhjas oleks noortekeskust vaja. Lapsed, kes bussi ootavad saaksid seal aega veeta ja ka Puhja lastel oleks vaja kuskil oma vabat aega veeta.

Igav on ja pole tegevust. Noortekeskuses on hea suhelda teiste noortega. Et noored ei hulguks aleviku vahel ringi. Peale kooli saaks teha koolitöid ja arvutis olla.

Saaks õhtut sisustada ja vihmarvarjus olla.

Mida rohkem on noortel tegevust, seda vähem on huligaanlust.

3. Mis kellaaegadel peaks noortekeskus avatud olema?

E-R 12.00-21.00

L-P 10.00-19.00

4. Mida peaks sisaldama ideaalne noortekeskus?

jõusaal(12), arvutid(21), internet(4), piljardilaud(21), ko-roona(7), boksiring, telekas(14), DVD-mängija(5), lauamängud(12), puhkekoht(2), ping-pong(4), muusika(9), esinemissaal(2), kunsti tuba, mugav mööbel(3), mänguautomaadid(2), kiosk(4), ajakirjad(igale maitsele), kohvimasin, telefon, lauatennis(3), bowling, lauajalgpall, köök, peegliatega tantsusaal, malelauad.

5. Millised reeglid peaksid teie arvates olema noortekeskuses?

Ei tohi ebaviisakalt käituda ja asju lõhkuda!(9)

Ei tohi tarbida alkoholi ega suitsetada!(10)

Siin ei ropenda!

Ära varasta!

Jalanõudega sisse ei lähe!

Uimastite tarvitamine keelatud!(3)

Kooliajal ei tohiks viibida noortekeskuses!

Suhtun teistesse sõbralikult!

Tuleb hoida korda ja puhtust.

Jagada asju võrdselt ning mitte viia neid koju.

6. Milline peaks olema noorsootöötaja Puhja noortekeskuses?

Peaks olema 2 inimest, mõlemast soost üks.

Noor ja sõbralik inimene, samas aga karm.

Inimene, kes on selleks õppinud.

Heatahtlik, lahke, abivalmis, arusaaja, rõõmsameelne ja hea suhtlemisoskusega.

Noortepärane ja ta peab ka ise reeglitest kinni pidama.

Noortekeskust hakkavad kasutama needsamad noored, kes küsitlusele vastasid. Nende arvamused on olulised ja vajalikud toimiva noortekeskuse loomiseks.

Väikelehtede toimetajate infopäev Põltsamaal

Lea Saul,
Kodused Uudised toimetaja

18. aprillil 2008 toimus Põltsamaal väikelehtede toimetajate infopäev. Infopäevale olid kogunenud 85 omavalitsuse esindajad, kokku 120 inimest. Infopäeva kutsus kokku MTÜ Ajakirjanduse uurimis- ja koolituskeskus.

Osalejad olid toonud tutvumiseks oma väljaandeid. Tartumaalt oli esindatud 8 omavalitsust: Nõo, Mäksa, Haaslava, Vara, Puhja, Rõngu, Alatskivi vald ja Elva linn.

Eesti Rahvusringhäälingu ajakirjanduseetika nõuniku Tarmu Tammerki sõnul on vallalehed asendamatud.

Ettekandja tegi juttu sellest, kuidas luua poliitiliselt tasakaalustatud valla- või linnalehte. Iga toimetaja võis analüüsida, millist lehte tema toimetab: kas infolehte, ajalehte või ajalehe moodi lehte. Professionaalse ja kogenud ajakirjaniku juhtnöörid kulusid kõigile kuulajaile marjaks ära.

Tammerk tõstas küsimuse, kas munitsipaalomandis leht suudab täita ajakirjanduse üht olulist rolli – kriitiliselt kajastada võimu tegevust? Tammerki väitel on vallaleht peamiselt informeerimise vahend, mitte ajakirjandus. Tema väide toetus MTÜ Ajakirjanduse uurimis- ja koolituskeskuse uurimusele, mille andmetel selgus, et üle kahe kolmandiku väljaantavate vallalehtede toimetajatest on vallaametnikud. Tarmu Tammerk väitis, et vallaametnik ei saa olla samaaegselt ajakirjanik! (ka mitte haridus- ja kultuurinõunik ei saa olla samaaegselt ajakirjanik) Lehel peaks olema oma kolleegium või siis tegelema sellega volikogu mingi komisjon (kultuurikomisjon) Kuresaare näitel toodi välja eetikakomisjon. Omavalitsuse infolehte ülesandeks on informeerida, arvamusi vahendada, avalikku arvamust kujundada. Infoleht peab lugejale näitama, kuidas otsused tekkivad. Tuleks valgustada otsuste tagamaid ja avalikustada eri huvigruppide tegevust nende kujundamisel. Tammerk toonitas, et kehtiva eetikakoodeksi alusel peaks siiski ka kohalikku võimu olema võimalik vaadelda n.ö. kriitiliselt. Paraku on Eestis levinud müüt, et omanik kontrollib lehte. See on kommertsajakirjandusele iseloomulik, mida ei tohiks olla lubatud kohalikele infolehtedele, arvas Tammerk. Iga väljaanne saab ju kusagilt raha, kuid valla leht on kohaliku rahva raha eest välja antav, rõhutas ettekandja.

Kahesuguseid arvamusi oli vallalehe rollist meelelahutuse seisukohalt. „Võib, aga ei pea meelt lahutama”, arvas selle kohta Tammerk.

Kuulasime professionaali õpetust veel sellest, kuidas va-

hendada lugejasõbralikult kohaliku omavalitsuse korraldusi ja määrusi. Välja toodi ka traditsioonilised teemad ja veerud vallalehtedes. Olemata ei jäänud aga ka kriitika.

Tammerk tõdes, et meie väikelehtedel on propagandalehe tunnuseid: on lehti, kus ilmub vallavanema veerg, mis sisaldab kriitikat, kuid paraku ei ole lugeda teiste kriitilisi arvamusi. Ühe tunnuseksena toodi välja ka vallajuhtide fotode üleküllus kohalikes lehtedes. Oluliseks puudujäägiks enamikes lehtedes peetakse opositsioonipoliitikute arvamuste olematut kajastust. Veel kritiseeriti halvustavat keelekasutust.

Kirjatüki autorina pean lisama, et küllap iga saalis istunud toimetaja võis korra tunda ennast puudutatuna, mil pikaajalise kogemusega ajakirjanik kohalike väikelehtede kohta kriitikat tegi.

Tammerk kõneles veel alternatiivsetest lehtedest, mis dubleerivad kohalikke väljaandeid ja tekivad vallalehtede kõrvale eelkõige valimiste perioodil. Selleks, et vältida poliitilist kallutatust, tuleks mõned kuud enne valimisi kokku leppida valimiste kajastamise reeglites ja need ka kõigile teada anda. Võrdsed võimalused peavad olema kohalikus häälekandjas loodud kõigile valimistel osalejatele. Kõigi sektorite esindajate jaoks peab kohalikus poliitikas olema võrdne kohtlemine, et tagada regionaalne areng, toodi välja Tammerki konkreetne käsitlus.

Infopäevalt saime palju õpetlikku ja suunavat teada oma edasise tegevuse parandamiseks. Õppisime, kuidas tuvastada uudisväärtust hoidumaks uudistega manipuleerimast. Samuti oskust hinnata lugu lugeja positsioonilt. Ka oskuslik pealkirjastamine ja kohaliku võimu sõnumite tõlkimine ajakirjanduse keelde aitab infol paremini lugejani jõuda.

Lisaks üle 15 aasta ajakirjanikuna ja Ajalehtede Liidu juhi ning Pressinõukogu esimehena tegutsenud Tarmu Tammerki juhendavatele nõuannetele saime Tartu Ülikooli ajakirjanduse õppejõult Mart Raudsaarelt kuulda ülevaadet ajakirjandusžanritest ja nende kasutamise võimalustest ning Tartu Ülikooli ajakirjanduse doktorandilt, ajalehekujunduse õpetajalt Roosmari Kurvitsalt nõuandeid fotode kasutamisest kohalikus ajakirjanduses.

Uut ja informatiivset oli palju! Loodetavasti sai iga toimetaja midagi kasulikku nõ kõrva taha panna, kuid ehk ei hakata kõiki reegleid sõna-sõnalt jäljendama. Las iga toimetaja jääb siiski ikka oma liistude juurde, mis omakorda tagab kohalike infolehtede isikupära! Iga osaleja sai infopäevalt kaasa trüki-sooja valla- ja linnalehe toimetaja käsiraamatu.

PUHJA GÜMNAASIUMI LÕPUAKTUSED TOIMUVAD 21. JUUNIL

Kell 12.00 – põhikooli lõpuaktus
Kell 15.00 – gümnaasiumi lõpuaktus

SPORDIUUDISED

Rõngu Keskkooli kariketurniirilt pronksmedalid

Jaak Ratt,
treener

Mai keskel korraldas Jalgpalliklubi FC Elva Rõngus koolidevahelise jalgpalliturniiri Rõngu Cup 2008 1994–1995 aastal sündinud poiste vanuserühmas.

Osaletse võistkonda. Puhja poisid sattusid loosi tahtel neljasesse alagruppi. Esimeses alagrupimängus Elva Gümnaasiumi 94 võistkonnaga üritas kumbki võistkond mängu võita aga lõpptulemuseks jäi 0:0 viik. Teise mängu Puka Gümnaasiumi vastu võitsime 2:0 ja kolmandas mängus võitsime

Palupera Põhikooliga lõppes mäng võiduga 1:0. Poolfinaalis aga kaotasime 1:2 Pühajärve Põhikooli võistkonnale.

3.-4. koha mängus Rõngu Keskkooliga olid juba mõlemad võistkonnad väsinud. Meie poistel õnnestus palli rohkem vastaste poolel hoida ja tasuks 1:0 võit, kolmas koht ja pronksmedalid.

Võistkonnas mängisid Erki Vorobjovski, Riho Männiste, Steven Helimets, Dagmar Kaasik, Ergo Leppik, Taisto Lainevool, Paul Kangro, Indrek Lambing ja Denis Samoilov.

Foto autor Jaak Ratt.

22. JUUNIL KELL 20.00 KAVILDA KIIGEMÄEL PUHJA VALLA JAANITULI

- * tegevused lastele
- * tervituskontsert
- * „Kauni Kodu“ vimplite üleandmine
- * köievedu ja muud rammu- ja osavusvõistlused
- * jaaniloterii, õlu ja šašlõkk
- * tantsuks mängib ansambel „VESKIKIVI“

TERVISELAAGER

Millal?

28.–29. juuni 2008

Kus?

Udu talu, Jõgevamaal Kuremaa järve ääres.

Kellele?

Oled noor, elujanuline ja aktiivne? Arvad, et suves on ka muud, kui rannas peesitamine pakub? Sellisel juhul oled just Sina see, kellel on mõtet see üks nädalavahetus laagriga sisustada.

Mis siis ikkagi toimub?

Toimub lõbus ja tegevusterohke laager. Lektorid räägivad tänapäevastel teemadel nagu HIV, AIDS jne.

Vaheldub see mängude ja omavahel tutvumistega.

Kuidas kohale saab? Mida kaasa peab võtma? jne.

Täpsem info saadetakse registreerunutele e-mailile.

Kus/kuidas registreeruda saab?

e-maili aadressil tmnk@noortekogu.tartumaa.ee

Saatke osalemissooviga kiri ja saate peagi vastuse, mis sisaldab täpsemat infot ja ajakava.

Mis kõige parem on?

Osalemine on TASUTA! Ainus kohustus on võtta kaasa hunnikutes head tuju!

Juunikuu õnnesoovid

LAINE KIVI

ELSA PÄÄSUKE

HILJA RAJASTE

ENDLA-ALVINE KIVASTE

LEIDA LESTAL

ELLA-MARIE KRIISA

ENNO RAUD

FELIKS KRAAK

HELVI ŠIMKO

LEONID VINOGRADOV

ALEKSANDER DANILSON

ELLI MADI (MADISON)

VILMA-AMANDA TSIRK

JEKATERINA PÜVI

OSVALD LEHTMÄE

LINDA METSIK

VIKTOR RILLO

OLGA JAROSLAVSKAJA

MARGOT-KAROLINE PIHLAP

ALEKSANDRA DOROŠŠENKO

ZINAIDA PORTNOVA

ANTS VAINOLA

KAAREL TUVIKE

ELLEN KRIISA

EINO RÄTSEP

*Su elukees on 85 pärli,
neist igäiks on isevärvi.
On erksaid, tuhmi,
Halle, valgeid, musti...
Kuid südames sul küllaga
veel reipust elulusti!*

ELLA KRIISAT

Õnnitlevad Linda, Virve, Kersty, Kalev ja Mart Raplast

Uus valla kodanik

Nikolai Judin

Jelena Judina

02. mail 2008 sündis poeg

DENIS JUDIN

MÄLESTAME

LINDA RAITS surn 18.05.2008

AINO LUIK surn 03.06.2008

GUSTAV PEEDO surn 30.05.2008

TEATED

Puhja Gümnaasiumi tervisenõukogu ja projekt Keskkonnaga ei mängita III pakuvad 6.–11. klassi õpilastele võimaluse osaleda **tervise- ja keskkonnateemalises laagris**.

Laager toimub 21.–22. augustil 2008 Võrtsjärve õppekeskuses. Info ja registreerimine õp Ülle Närskä või Mariann Karja juures tööpäeviti kl 9.00–12.00 kuni 21. juunini.

Osalustasu on 50 kr.

Puhja raamatukogu avatud perioodil 16. juulist 19. augustini:

Teisipäeviti kell 10.00–18.00

Neljapäeviti kell 10.00–18.00

Laupäeviti kell 10.00–13.00

25.05.- 28.06.2008 on Tartumaa Muuseumis (Pikk 2, Elva)

avatud **Tartumaa pensionäride VI näituskonkurss**.

Näitusel on väljas ligi 90 tööd neljakümnele autorile üle terve Tartumaa. Tule vaatama!

Puhja Vallavalitsus teatab, et **valla bussiringi ei toimu alates 01. juulist kuni 31. augustini** seoses puhkuste perioodiga.

TÖÖPAKKUMINE

Puhja Vallavalitsus kuulutab välja otsingu osalise koormusega **heakorratöötaja** leidmiseks.

Heakorratöötaja ülesandeks on tagada Puhja aleviku territooriumil korrashoid.

Kandidaadilt eeldame:

- lojaalsust, kohusetundlikust, iseseisva töö oskust;
- oodatud on omaalgatuslikud ettepanekud ja initsiatiiv heakorralme parandamiseks;

Soovijal esitada kirjalik avaldus hiljemalt 26. juuniks 2008 Puhja Vallavalitsuse aadressil: Puhja Vallavalitsus, Reku tee 3, Puhja alevik, 61301 TARTU MAAKOND.

Info majandusnõunik tel. 730 0649 või 5166481; e-mail: raido@puhja.ee

PUHJA VALLA LEHT

VÄLJAANDJA: PUHJA VALLAVOLIKOGU JA VALLAVALITSUS

61301 TARTUMAA; TEL. 730 0641

TOIMETAJA: PÄIVI MÄRJAMAA, TOIMETAJA@PUHJA.EE

TRÜKITUD OÜ TARTUMAA TRÜKIKOJAS

TRÜKIARV: 1050